

lagt, ikke kunde præjudicere Spørgsmaalet om et fuldstændigt Jernbanesystem, der igjennem Sjælland og navnlig fra Landets Hovedstad strakte sig over til de øvrige Provindser i Landet. Naar vi nu skulle forhandle om Anlæggelsen af en jydsk Jernbane, troer jeg, at man maa see hen til, hvorledes den skal være for at blive en Deel af et fuldstændigt Jernbanesystem, hvorledes den bedst kan trække Jylland eller den største Deel deraf nærmere til Sjælland, hvorledes den kan trække hele Jylland eller den største Deel deraf til det øvrige europæiske Fæstland, hvorledes den kan give det øvrige Land og Jylland Vel imod Vest tilføes til en Forbindelse med England, og endelig hvorledes Jernbanen kan bringe Jylland til at være Transportveien for Norge og det vestlige Sverrig, til hele det europæiske Fæstland og tildeels til England. Naar man samler alle disse Betragtninger, troer jeg, at det maa lede til, at Hovedlinien af Jernbanen i Jylland bør være en Længdebane, der med saa faa Swing som muligt fører fra et nordligt Udgangspunkt, som danner Forbindelsen med Norge og Sverrig til et Punkt, som danner Forbindelsen med det europæiske Fæstland og tillige med Søveien til England. Jeg troer ligeledes, at man, hvad ogsaa den ærede Finanzminister har fremhævet, bør søge at sætte Jylland i den nærmeste Forbindelse med Rigets egen Hovedstad og de frugtbare Provindser, som Danmark har paa Derne; men alle disse Hensyn troer jeg forenes bedst i en Længdebane, der er saa kort som muligt, i Forbindelse med de fornødne Sidebaner. I det Underdringsforslag, der er stillet af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgfreds (Tscherning), er allerede optaget en saadan Sidebane mod en Havn paa Vestkysten; jeg har tilladt mig at stille et Underdringsforslag dertil, som blot gaaer ud paa dertil at føie Sidebaner mod Østen. Jeg troer, det vilde være en Feil ved et jydsk Jernbanesystem at lede Hovedbanen hen til et sydligere Punkt paa Vestkysten end Aalborg, fordi Længdebanen der ved unødvendigt forlængedes, og Forbindelsen med Derne vil ligesaavel være vedligeholdet ved en Sidebane mod Østen. Jeg troer, at der ikke blot vil være Tale om een Sidebane til

Aarhus, thi der er Meget, som taler for, at der fornemmelig anlægges en Sidebane hen mod Fredericia, hvorved ogsaa de militære Hensyn, som Regjeringen har villet gjøre gjældende, idetmindste i en vis Grad tilfredsstilles. Dertil kommer endelig, at naar Jernbaneanlægget i Jylland i nogen betydelig Grad skal styrke Forbindelsen med Kjøbenhavn, saa er unægtelig en Sidebane til Fredericia eller dog til Lille-Belt af langt større Betydning end en Sidebane til et nordligere Punkt paa Vestkysten, naar Hovedbanen dog udmunder ved Aalborg. Vi behøve blot i saa Henseende at see hen til de øieblikkelige Forhold, efter at Dampskibsforbindelsen mellem Kjøbenhavn og Jylland nu har udviklet sig i en taalelig god Grad. Der er ikke noget Punkt paa den østlige Kyst, som besaars af Dampskibe, og som kan siges at have en prædominerende Betydning fremfor de øvrige; hvert Punkt giver kun Freqvents til Hovedstaden fra sit eget naturlige nærmeste Op-land, og de Punkter, der have en større Freqvents paa Hovedstaden, er Aalborg og fortiden Randers, just fordi Randers er et Punkt paa Vestkysten, hvor Dampskibene kunne gaae temmelig langt ind i selve Landet, saa at der er et Op-land paa begge Sider af det Vandløb, hvori Dampskibet gaaer, samt fordi Randers har en let og naturlig Forbindelse med en stor Deel af Vestkysten. Det er ganske vist, at saaledes som Forholdene tidligere vare, lededes man til at ansee Aarhus som det naturlige Centralpunkt for Trafikken mellem Jylland og Kjøbenhavn, men det kom af, at det var det eneste Sted, hvor der var en nogenlunde taalelig Passage mellem Jylland og Kjøbenhavn. Efterat det har forandret sig, efterat Dampskibe gaae til saagodtsom enhver taalelig Havn paa Vestkysten, seer man, at ogsaa enhver af disse Dampskibslinier have en temmelig god Freqvents, hvortil endelig kommer, at jeg troer, man gjør sig overdrevne Forestillinger om den Indflydelse, Jernbanens Forlængelse fra Kjøbenhavn til Korsør vil udøve paa Forbindelsen med Jylland over Aarhus, — thi saalange Vandene ere aabne og Dampskibene kunne gaae uden altfor store Ubequemmeligheder og uden for meget at være udsatte for Afbrydelse i deres regelmæssige